

EKO ZPRAVODAJ

Magazín Ekologického centra Kralupy nad Vltavou o životním prostředí ■ Číslo 1 ■ Jaro 2017

Dvě nové
přírodní památky

Rok udržitelného
cestovního ruchu

Jarní svátky ekologicky

Velikonoce v novém stylu

Svátky jara a probouzení přírody jsou vždy radostným obdobím. Po zimě přicházejí příjemné, prosluněné jarní dny, rozkvetlé květiny, příslib nového začátku a znovuzrození. Letos Velikonoce oslavíme v pátek 14. dubna a v pondělí 17. dubna. Jaro s sebou každým rokem přináší něco nového. A proto i my pro Vás máme několik tipů na to, jak vylepšit zažité zvyky o Velikonocích, jak oslavit svátky jara s ohledem na přírodu a zdraví.

Foto: www.pixabay.com

Venkovské Velikonoce na farmě

Pokud chcete strávit nezapomenutelné Velikonoce na českém venkově, můžete využít například pobyt s bohatým programem na farmě v Louňovicích pod Blaníkem. Zajížete topení Morany, velikonoční dílničky, pletení pomlázek, malování vajec, velikonočního zajička, krmení zvířátek, prohlídku stájí i křest mláďete. Ochutnáte také velikonoční speciality, v případě nepříznivého počasí se část programu odehraje na půdě pod střechou

Zdroj: <http://www.farmablanik.cz/akce>

Vejce

Většina domácností se na Velikonoce neobejde bez vajec. Pamatujte na to, že získávání vajec je vykoupeno jistým utrpením slepic v klecových chovech. Většina běžně prodávaných vajec pochází od slepic, které prožily celý svůj život v drátěné kleci na prostoru o něco větším, než je papír A4 (750 cm²), aniž by poznaly denní světlo. Ale nemuselo by tomu tak být. Zákazníci si vybírají, rozhodují o tom, jaký produkt si koupí, a tím ovlivňují i nabídku zboží v prodejnách. Chov na podestýlce a chov s volným výběhem se již trochu blíží tradičnímu způsobu chovu slepic na dvorku. Kdo dává přednost bio vajíčkům, podporuje ekologické chovy, které jsou ke zvířatům nejšetrnější.

Barvy na vejce

Pro ty z vás, kterým už zevšedněly umělé barvy na vejce, přinášíme několik typů na barvení výhradně přírodními materiály, které si můžete pro radost i zpestření také vyzkoušet. Každá hospodyňka asi ví, že krásnou hnědou barvu skořápek získá povařením vajec ve slupkách z cibule. Černou barvu získávaly už naše prababičky povařením kořenů vrby. Červenou barvu dostaneme povařením červené řepy, zelenou po vyvaření trávy, špenátu či mladého obilí. Žluté barvivo pak získáme ze šafránu. Pokud máte sušený černý bez, můžete zkusit obarvit vajíčka také na fialovo.

Foto: www.pixabay.com

Mazanec, beránek, jidáše...

A jak vylepšit tradiční mazanec či beránka nebo jidáše? Obvykle se pečou z bílé mouky a sladí cukrem. Lepek a rafinovaný cukr jsou však jedy, způsobující obezitu, cukrovku, vysoký krevní tlak a další civilizační nemoci. Zkuste vylepšit tuto tradiční velikonoční pochoutku tak, aby vám chutnala, ale přitom neškodila vašemu zdraví. Místo pšeničné bílé mouky můžeme použít třeba celozrnnou špaldovou nebo pohankovou mouku, která neobsahuje lepek, má vysoký obsah živin a je výjimečná vysokým obsahem rutinu, který potřebujeme pro zdravé cévy.

Osení

Součástí velikonočních dekorací bývá odprávná osení. Pokud si v truhlíku necháte naklíčit a vyraší obilná zrna, nejlépe pšenici nebo ječmen, můžete je po Velikonocích opět využít v kuchyni, zelenou nať přidat do polévek, salátů či pomazánek. Cenný léčivý elixír mláďi získáte odšťavněním zelené natě obilovin. Pokud nevládníte odšťavňovač, tak vyrostlé zelené lístky jednoduše ostříhejte, vyperte a rozmixujte. Vzniklou kaši potom vypijte ráno k snídani. Kromě vitamínů a minerálů obsahuje také koenzym Q10, který přispívá k mladistvému vzhledu celého těla.

Pomlázka

A proč se, milé dámy, nechat o Velikonocích beztravně vyšupat pomlázkou? Muži používají odedávna mladé proutě s největším podílem "životní síly", kterou tímto symbolicky předávají vyšlehané osobě. Ženy dávají jako odměnu za omlazení vajíčko, prastarý symbol nového života.

Doufáme, že se vám myšlenka Velikonoc v novém stylu zalíbila a že některé z našich návodů vám budou k užítku. Budeme moc rádi, pokud některé recepty z článku využijete a sdělíte nám své zkušenosti či poznatky.

Zdroj: <http://www.eckralupy.cz>

Ptákem roku 2017 je datel černý

Česká společnost ornitologická vyhlásila ptákem roku 2017 datla černého. Chceme tak přitáhnout pozornost veřejnosti k lesům a zdůraznit potřebu zachování odumírajících a mrtvých stromů nejen v lesích, ale i v městských parcích a zahradách.

„Letošním ptákem roku je notoricky známý „lékař stromů“, datel černý,“ říká Zdeněk Vermouzek, ředitel ČSO. „Datel je lesní pták, se kterým se můžeme setkávat stále častěji. Jako řada dalších druhů, i on si zvyká na blízkost lidí a můžeme jej zahlédnout i ve velkých městských parcích – pokud v nich ponecháme staré velké stromy.“

Datlové jsou přes svou velikost – měří skoro půl metru – poměrně nenápadní. Jejich nezaměnitelnou černou siluetu s červenou čepičkou a slonovinově světlým zobákem zahlédneme nejspíše v letu, anebo se prozradí svým typickým hlasitým voláním. Typ lesa příliš nerozhoduje, datly nacházíme v nížinných listnatých lesích i v porostech smrku. Podmínkou je jen dostatečný věk porostu s dostatkem velkých stromů, které poskytují jednak potravu, jednak prostor k dlabání hnízdních dutin.

Datly bychom mohli uvádět jako příklad ptačí věrnosti. Mláďata se přilíší daleko nestěhují, a jakmile se jednou vytvoří pár, žije a hnízdí spolu po řadu let, často i opakovaně ve stejné dutině. Dožívají se přitom úctyhodného věku až přes 25 let.

Zajímavostí je přizpůsobení datlů jejich hlavní potravě, kterou tvoří nejrůznější hmyz žijící ve dřevě, především ale mravenci. Aby se za nimi dostali i do nejužších chodbiček hluboko uprostřed kmenů, mají nejen vyztužený zobák zakončený na konci visle seříznutý jako dláto, ale i jazyk dvakrát delší než je zobák a zvláštní aparát, který umožňuje vypláznout jazyk daleko dopředu. Ve spojení s lepivými slinami a harpu-

novitými háčky na špičce jazyka jde o dokonalejší lovecký nástroj.

Co můžeme udělat pro datla (a další šplhavce)

„Datel, i jeho příbuzní strakapoudi, potřebují k životu staré, odumírající a mrtvé dřevo,“ vysvětluje Zdeněk Vermouzek. „Měli bychom se snažit, aby ho byl dostatek nejen v lesích, ale i v městských parcích nebo v zahradách. Návštěva datla či strakapouda nám totiž napoví, že takový suchý strom skutečně žije. Je rájem mnoha druhů hub a nejrůznějších brouků, mravců a jiných bezobratlých, kteří tvoří prostřený stůl pro datly, strakapoudy, žluny, brhlíky, šoupálky a další druhy ptáků.“

Jako spotřebitelé bychom pak měli vyhledávat dřevo a dřevěné výrobky s certifikátem FSC (Forest Stewardship Council, www.czechfsc.cz), který zaručuje, že dřevo pochází z lesů, kde je dost místa i pro datly a další lesní tvory.

Zdroj: <http://www.cso.cz>

Foto: Martin Pelánek, Alastair Rae - wikimedia.org

MAPUJEME DATLY

Vydat se do lesa za datly můžeme celý rok, ale na jaře (od února do května) máme největší šanci se s nimi setkat, protože to bývají nejnapadnější. Uvidíte-li v přírodě datla, zaznamenejte svá pozorování na Faunistické databáze ČSO avif.birds.cz.

Významné dny pro životní prostředí

jaro

- 21. březen: Mezinárodní den lesů
- 22. březen: Světový den vody
- 23. březen: Světový den meteorologie
- 28. březen: Hodina Země

- 1. duben: Mezinárodní den ptactva
- 4. duben: Mezinárodní den mrkve
- 7. duben: Světový den zdraví
- 8., 11. a 12. duben: Mezinárodní den boje proti hluku
- 22. duben: Den Země
- 24. duben: Světový den laboratorních zvířat

- 2. - 18. květen: Evropské dny Slunce
- 3. květen: Mezinárodní den ptačího zpěvu
- 9. - 10. květen: Světový den stěhovavých ptáků
- 18. květen: Mezinárodní den fascinace rostlinami
- 22. květen: Mezinárodní den pro biologickou diverzitu
- 24. květen: Evropský den parků
- 31. květen: Světový den bez tabáku
- 31. květen: Den otevírání studánek

- 5. červen: Světový den životního prostředí
- 8. červen: Světový den oceánů
- 15. červen: Světový den větru
- 17. červen: Mezinárodní den proti rozšiřování pouští a sucha

Přidejte se k úklidu

8. března 2017 vypukne dobrovolnická akce **Uklidme svět, uklidme Česko**, desetitisíce dobrovolníků v Česku se vydají udělat dobrý skutek, nejen pro přírodu, ale i pro sousedy, pro své děti, pro čisté životní prostředí, pro svůj pocit odpovědnosti. V současné době organizátoři již evidují přes 1 300 úklidových akcí.

Podarí se aktivně zapojit kýžené 1% obyvatelstva ČR?

Organizátoři akce vyzývají veřejnost - zapojit se může každý, stačí udělat první krok, přidat se k úklidu, který si vyberete z interaktivní mapy plánovaných akcí na webových stránkách www.UklidmeCesko.cz.

Např. v Neratovicích úklid proběhne 8. 4 od 9.30 do 14.00 hod.; uklízet se bude lesík Na skalách oblíbená lokalita obyvatel Neratovic. [Více informací.](#)

Blíží se Den Země

Historie Dne Země se začala psát roku 1970 v USA, kdy senátor Gaylord Nelson pověřil studenta Harvardovy univerzity Denise Hayese organizací série environmentálních protestních setkání a výukových programů s cílem podpořit environmentální hnutí po celých Spojených státech.

První Den Země slavil úspěch a ve Spojených státech vedl mimo jiné k založení Americké agentury pro ochranu životního prostředí a k přijetí Zákona o čistotě ovzduší, Zákona o čistotě vody a Zákona o ohrožených druzích.

V následujících letech se iniciativa Dne Země postupně šířila také do zahraničí. V roce 1990 byl Denis Hayes opět požádán o zorganizování environmentální kampaně, tentokrát na globální úrovni. Na celém světě se podařilo zmobilizovat asi 200 milionů lidí ve 141 zemích. Akce vedla k nastartování iniciativ zaměřených na recyklaci a také pomohla připravit světové veřejné mínění na Summit Země v Riu de Janeiro, organizovaný o dva roky později pod hlavičkou Organizace spojených národů.

Miléniový Den Země v roce 2000 byl tematicky zaměřen na globální oteplování a čistou energii, a své akce během něj pořádalo asi 5 000 environmentálních skupin z rekordních 184 zemí světa.

Dnes slaví Den Země víc jak miliarda lidí ve 175 státech světa. Den Země se tak stal největším sekulárním svátkem, který slaví lidé společně na celé planetě bez ohledu na původ, víru či národnost.

22. duben tak můžeme považovat za výročí vzniku moderního environmentálního hnutí.

Zdroj: <http://www.denzeme.cz>

Vzhůru do Semínkovny...

Zahradkáři si odnepaměti v rámci přátelských sousedských vztahů vyměňují trsy odrýpnutých květin ze svých zahrádek nebo semínka zajímavých rostlin.

Loni v létě byla navíc otevřena semínkovna v Kozomíně, ve včelařském krámku manželů Rubešových. Zájemci si zde mohou bezplatně půjčit malý sáček semínek zeleniny, květin nebo bylinek a po sklizni na svém pozemku je zase vrátit. Podmínkou je, aby osivo bylo v bio kvalitě, tedy nemořené a z chemicky neošetřovaných rostlin.

V kozomínském medovém krámku, kde najdete i schránku s malými sáčky se semínky od Kamily Rubešové, jsou například semínka špenátu a hrachu, léčivěk černuchy, brtnáku a lichořeřišnice nebo květin, jako jsou afríkány, lupiny a vlčí máky. Vracet můžete semínka z vámi vypěstovaných rostlin nebo přebytečky zakoupeného nehybridního osiva. Na sáčku se semínky ale nesmí být značka F1, to jsou hybridní odrůdy, z nichž se nedoporučuje semínka sbírat.

Zdroj: <http://melnicky.denik.cz>

Foto: www.pixabay.com

Jaká byla kvalita ovzduší v České republice v roce 2016?

Český hydrometeorologický ústav vydal předběžnou zprávu týkající se kvality ovzduší a rozptylových podmínek na území České republiky v roce 2016.

Na řadě míst opět došlo k překročení imisních limitů pro ochranu zdraví lidí pro suspenované částice PM_{10} a $PM_{2,5}$, a došlo také k překročení imisního limitu pro přízemní ozon O_3 . Na čtyřech dopravně exponovaných lokalitách byly naměřeny nadlimitní průměrné roční koncentrace oxidu dusičitého NO_2 . Hodnocení vychází zatím z neverifikovaných údajů naměřených na automatizovaných měřicích stanicích Státní sítě imisního monitoringu, jejímž provozem byl ČHMÚ pověřen Ministerstvem životního prostředí. Znečištění ovzduší ostatními látkami měřenými na manuálních měřicích stanicích, bude vyhodnoceno během jara až léta 2017 v rámci ročenek Úseku ochrany čistoty ovzduší ČHMÚ. [Zpráva ke stažení ZDE.](#)

Zdroj: <http://www.tretiruka.cz>

Foto: www.pixabay.com

20. dubna startuje 2. kolo první výzvy kotlíkových dotací za téměř 51 mil. Kč

Středočeský kraj vyhlašuje druhé kolo první výzvy projektu „Výměna zdrojů tepla na pevná paliva v rodinných domech ve Středočeském kraji 2015-2018“, výše alokace je pro druhé kolo 51 mil. Kč. V tomto druhém kole budou akceptovány žádosti na tepelné zdroje OZE, tzn. tepelná čerpadla a kotle spalující výhradně biomasu. Příjem žádostí bude zahájen 20. 4. 2017, počet žádostí je omezen na 5 podaných žádostí na osobu. [Více informací](#)

Foto: www.pixabay.com

Přemysl Oráč a dnešní zahrady

Měsíc březen vybízí zahrádkáře, aby se pustili do rytí záhonů. Činili tak naši předkové a činí tak i dnešní zahrádkáři a zemědělci. Ale je rytí pro půdu to nejlepší? Většina zahrádkářů si bez rytí svoji zahradu nedokáže vůbec představit. Věřte nebo ne, bez rytí to ale jde také. Stačí se podívat do okolní přírody. Tam venku půdu nikdo neryje, a přesto se nezdá, že by tím rostliny a stromy nějak strádaly.

Jak to bylo dříve

Kdysi dávno, když lidé orali, s pluhem zavěšeným za koně nebo krávou, nebylo o výhodnosti orání pochyb. Políčka byla malá, terén členitý a různorodý. Polní cestu lemovala alej stromů, mezi poli byly meze, hájky, remízky, studánky. Půdu, obrácenou mělce radlicí, brzy po zasetí zabydly rostliny. V době před setbou a po sklizni bylo všude kolem dost pomocníků, kteří se postarali o harmonii s okolím. Orající pár, člověk a zvíře, půdu svou vahou příliš nezatěžoval, jen ji otvíral pro přijetí nového života, semene.

Jak je to dnes

V době, kdy člověk ponížil přírodu na výrobní prostředek, meze rozoral, kvůli rozšíření cest vykácel aleje, studánky rozjezdil koly traktorů a pole zvětšil na „velké širé rodné lány“, zmizel veškerý přirozený život, udržující rovnováhu. Půda se brzy vyčerpala, a tak člověk začal s umělým hnojením a postřiky. Současné zemědělství

se již bez použití postřiků a průmyslových hnojiv neobejde.

Při hluboké orbě, používané na polích, se promíchá půda do hloubky 18 až 30 cm, a zároveň se do půdy zapravují posklizňové zbytky, případně hnůj. Úrodná půda je do hloubky 10 až 30 cm obohacena o humusové složky, je nazývána humusovým horizontem. Kvalitní humusový horizont by měl obsahovat až 30 % organické hmoty. Při hluboké orbě na polích s nízkým humusovým horizontem (do 10 cm) dochází k promísení s minerálním horizontem, který je již bez humusu. Je důležité, aby se při orbě do půdy zaorala i organická hmota, jinak by po takovém zásahu bylo pole chudší o využitelné humusové látky.

V zemědělství se mimo jiné používala hluboká orba i k likvidaci hlodavců. Hraboš polní má však noru v hloubce 30 až 50 cm pod zemí. Pro úspěšnou likvidaci hrabošů se tedy používaly orby i hlubší. Docházelo tak pravidelně k promísení humusového horizontu s minerálním horizontem a užitečná organická hmota se dostala do hloubek, ze které si je dokáže zpátky vzít jen málokterá polní plodina. Dnes už se od hluboké orby jako ochrany proti hlodavcům většinou upustilo. Ekologicky smýšlející zemědělci využívají k boji s hlodavci jejich predátory, kteří obvykle zareagují na zvýšený počet kořisti zvýšenou aktivitou a větším množstvím vyvedených potomků.

Pokračování článku: <http://www.eckralupy.cz>

Dvě nové přírodní památky

Ve Středočeském kraji je zhruba 270 maloplošných zvláště chráněných území, 19 rozsáhlých přírodních parků a 6 chráněných krajinných oblastí. Zvláště chráněným územím se nově stane okolí obce Řisnice na Benešovsku, kde se nachází biotopově pestrá oblast velmi dobře zachovalých vlhkých a mokřadních luk s přechodovým rašelinářským. Druhou přírodní památkou tvoří Stroupínský potok mezi obcemi Hředle a Zdice.

„Naši přírodu musíme chránit, protože podobných míst celosvětově ubývá. A právě jejich ochrana by měla patřit mezi významné úkoly krajů, měst a obcí,“ vysvětlil smysl opatření radní pro oblast životního prostředí Ivo Šanc.

Přírodní památka Řisnice se nachází v katastrálním území obce Řisnice v okrese Benešov. Její celková výměra bez ochranného pásma činí 4,245 hektarů. Ochranné pásmo je stanoveno ve vzdálenosti 50 metrů od zvláště chráněného území. *„Předmětem ochrany budou hlavně rašelinářské, třasoviště a nevápnitá mechová slatiniště. Chránit chceme ale také několik druhů rostlin, které jsou specifické pro podobná místa,“* dodal radní Šanc. V okolí Řisnice například roste bezkolonec modrý, čertkus lesní, violka bahenní, vítod obecný nebo třeslice prostřední.

Přírodní památku Stroupínský potok tvoří říční koryto v délce 2,9 kilometrů mezi obcemi Hředle a Zdice. Předmětem ochrany jsou tři druhy živočichů: rak kamenáč, rak říční a střevle potoční, včetně jejich biotopů. Celková rozloha přírodní památky činí 1,16 hektarů. Ochranné pásmo s rozlohou 27,32 hektarů pak zasahuje do katastrálních území obcí Zdice, Hředle a Bavoryně.

Zdroj: <https://www.kr-stredocesky.cz>

© Michal Hroneš

Jaro je tady, pustme se do úklidu!

Koupit si ekologické čisticí prostředky je jistě dobrá volba; nejlépejší a především šetrnější variantou je vyrobit si doma vlastní.

Většina „návodů“, které lze na internetu objevit, je kombinací horké vody, octa a jedlé sody. Výhodou domácí výroby je, že si vyrobíte jen takové množství, které budete opravdu potřebovat, takže vám nezůstane přebytečný odpad, a navíc můžete být jisti, že svůj domov nezamožujete toxiny.

1. Jedlá soda (soda bicarbona)

Je velmi účinný čisticí prostředek, který využijete v celé domácnosti. Spolehlivě funguje jako pohlčovač nepříjemných pachů. Univerzální čisticí pastu připravíte smícháním 5 lžic teplé vody a 5 lžic jedlé sody. Pastou z jedlé sody lehce vyčistíte dřez, sporák, umyvadlo, záchod či vanu.

2. Citrón, ocet a sůl

Tři zdatní pomocníci, kteří se skvěle doplňují. Pokud ocet přidáme do vody vyčistíme nejrůznější výlevky, odkapávače, kuchyňskou desku apod. Zároveň skvěle pohlcuje pachy.

Obdobně funguje také citron - ten se zase hodí k očištění nejrůznějších dřevěných ploch. Účinnou náhradou za chemii je i sůl, která spolehlivě nahradí čisticí písek.

3. Voda s éterickým olejem

Osvěžovač vzduchu si můžete vyrobit sami - jak na to? V lahvi s rozstříkovačem smíchejte dva šálky vody a čajovou lžičku éterického oleje, např. levandulového či tea tree (oba jsou přírodní antiseptika).

Foto: www.pixabay.com

Lepší podmínky pro třídění odpadu

V rámci zkvalitňování systému třídění odpadu v Kralupech nad Vltavou bylo od 1. března 2017 posíleno 6 stanovišť separovaného odpadu ve městě o další kontejnery.

Na stanovišti Purkyňovo náměstí v Lobči přibyl kontejner na papír a kontejner na plast. V Chelčického ulici je navíc kontejner na papír. Stanoviště v Čechově ulici má nově kontejner na nápojové kartony. Na stanovišti sídliště Cukrovar přibyl kontejner na papír, stanoviště ve Velvarské ulici bylo posíleno o kontejnery na plast a na papír a další kontejner na papír přibyl také na stanovišti separovaného sběru na křižovatce ulic Jana Palacha a Na Poláčku.

Ve městě tak přibýlo celkem 5 kontejnerů na papír, 2 kontejnery na plast a 1 kontejner na nápojové kartony. Celkově je nyní v Kralupech nad Vltavou 63 stanovišť separovaného sběru, na kterých je rozmístěno dohromady 293 nádob. Dále je ve městě 7 stanovišť podzemních kontejnerů vždy se 3 nádobami na papír, sklo a plast.

Kontejnery na vytríděný papír, kterých je ve městě rozmístěno 79, se vyváží dvakrát týdně, v úterý a v pátek. Plasty se vyváží také dvakrát týdně, v pondělí a ve čtvrtek. Celkem je v Kra-

lupech nad Vltavou rozmístěno 89 kontejnerů na plasty. 53 zvonů na barevné sklo a 51 zvonů na bílé sklo se vyváží 1x do měsíce v sudé úterý. Kontejnery na nápojové kartony, který je ve městě 21, se vyváží každou sudou středu, tedy 1x za 14 dní. Podzemní kontejnery se vyváží každou sudou středu, sklo jednou za měsíc.

Velmi důležité z hlediska ochrany životního prostředí je také třídění bioodpadu v domácnostech. Město Kralupy nad Vltavou nabízí i v letošním roce možnost sběru bioodpadů do speciálních bionádob. V současné době této služby využívá téměř 600 domácností, které své vytríděné bioodpady ukládají do biopopelnice, kterou mají odkoupenou nebo v pronájmu od svozové společnosti. Každoročně se tímto způsobem vytrídí zhruba 250 tun biologicky rozložitelného odpadu, který je následně uložen na kompostárnu. I v letošním roce bude město tuto službu pro své občany zajišťovat. Svoz bude probíhat vždy ve středu 1x za 14 dnů v období od dubna do listopadu. Datum prvního svozu připadá v tomto roce na středu 5. dubna 2017 a poslední svoz proběhne ve středu 29. listopadu 2017.

Zdroj: <http://www.eckralupy.cz>

Foto: www.pixabay.com

Rok udržitelného cestovního ruchu

Foto: www.pixabay.com

Cestovní ruch je v současné době jedním z nejvýznamnějších průmyslových odvětví na světě (vytváří 11 % světového HDP) a hraje významnou roli v rozvoji území. Jako každá lidská činnost má i cestovní ruch na životní prostředí dopady, kterým dříve nebyla věnována dostatečná pozornost. Poškození životního prostředí v turistických destinacích, nadměrné využívání přírodních zdrojů a další negativní faktory upozornily na nutnost řešení otázky trvalé udržitelnosti cestovního ruchu.

Rok 2017 byl rozhodnutím Valného shromáždění OSN vyhlášen Mezinárodním rokem udržitelného cestovního ruchu. Cílem je zvýšit povědomí všech skupin společnosti o jeho významu pro rozvoj, podpořit spolupráci všech zainteresovaných stran a docílit pozitivních změn na úrovni politik, obchodních praktik i spotřebitelského chování.

Zatímco dříve byl cílem cestovního ruchu maximální ekonomický přínos, dnes je požadavkem vyváženost všech tří jeho aspektů - ochrany životního prostředí, přínosů pro lidskou společnost a stabilního ekonomického růstu. Udržitelný cestovní ruch lze definovat jako takový, který zabezpečuje zajištění současných a budoucích potřeb účastníků cestovního ruchu a přitom pomáhá rozvoji území. S přihlédnutím k šetrnému využívání přírodních a kulturních hodnot vede k dlouhodobé prosperitě dané oblasti.

Pokud tedy budete cestovat, pamatujte nejen na získávání nových zážitků, poznávání lidových zvyků, tradic, ale také na ochranu krásné přírody či starých památek. Důležité je, aby cestovní ruch neznamenal pro cílový region a lidi tam žijící škodu a nepříjemnosti. Turisté by měli nejenom přivést peníze, ale také přispět k rozvoji vzájemného přátelství a porozumění.

Foto: www.pixabay.com

Jarní bylinky pomáhají našemu zdraví

Po letošní dlouhé zimě se snad na jaro těší každý z nás. Mnozí se také cítí z nedostatku slunečních paprsků vyčerpaní. Dobré pomocníky pro posílení organismu i prospěšnou jarní očistu těla však máme po ruce. Než zajdete do lékárny, zkuste přírodní pomoc ze svých zahrádek nebo z čistých luk a strání, kterou s úspěchem používaly už naše prababičky.

První jarní paprsky vytažují ze země čerstvě zelené lístky kopřivy, smetanky lékařské, sedmikrásky, podběl nebo potočnici. Všechny tyto bylinky přispívají k posílení organismu svými vitamíny a minerály, mají však také léčivé účinky.

K dobré kondici vám pomohou bylinné čaje z čerstvých rostlin, nejhodnější je čtrnáctidenní popíjení tří šálků čaje denně. Z bylinek ale můžete připravit i špenát, nádivku, zelenými lístky dochutit salát nebo přidávat do polévek či jiných pokrmů.

Pro představu uvádíme některé pozitivní zdravotní účinky a využití jarních bylinek:

- **Kopřiva** má výborný čistící účinek, ovlivňuje krvetvorbu, podporuje metabolismus. Lze z ní připravit čaje, špenát, nádivky, přidat do polévky.
- **Pampeliška** neboli **Smetanka lékařská** je léčivá úplně celá od kořene až po květ. Výborně se hodí pro čistící jarní jaterní kúry, čistí krev, odstraňuje škodliviny z těla, podporuje trávení a látkovou výměnu a je silně močopudná. Jejich léčivých účinků se využívá odnepaměti. Z pražených kořenů pampelišky se po staletí připravoval nápoj podobný kávě, který posiloval zubní sklovinu a stavbu kostí.

Foto: www.pixabay.com

- Jedny z prvních poslů jara jsou také žluté květy **podbělu**. Přípravuje se z nich čaj pro léčbu kašle, chrapotu a dalších respiračních potíží, především zánětlivých onemocnění horních cest dýchacích.
- Léčivá je i **violka**, zlepšuje vykašlávání, hojí kožní obtíže, je zdrojem rutinu pro pevnost cév.
- A co teprve **sedmikráska**, také její květy i mladé listy mají léčivý, protizánětlivý účinek, působí hojivě. Jsou ozdobné na talíři, přidávají se do omelet, placek a salátů.

Pro načerpání energie využijte každý sluneční den. Nejlepší je pohyb venku, na čerstvém vzduchu. Přejeme vám, abyste s pomocí naší přírody upevnili své zdraví a vychutnali si krásné jarní měsíce se vším, co k nim patří.

Zdroj: <http://www.ecmost.cz>

Víte, že nejstarší dochovaný bylinkový herbář je starý minimálně 1 500 let? Je v něm obsaženo přibližně 600 popisů léčivých bylin.

Foto: www.pixabay.com

„Mobilní“ bylinky

LÉČIVÉ BYLINY

Atlas více než 100 nejvýznamnějších léčivých bylinek, které u nás rostou a používají se pro řešení běžných nemocí jako např. nachlazení, rýma, kašel, bolesti v krku, hlavy, žaludku, kloubů, záněty, ekzémy, revma, migréna apod.

Aplikace je nejen herbář bylin, ale také obsahuje tipy a rady pro sběr a použití léčivých bylinek. Naleznete zde, na co působí jednotlivé bylinky, ale také obráceně, tj. na jakou nemoc je vhodné použít tu správnou léčbu (čaj, zábal, koupel).

Aplikace samotná se může pochlubit přehledným uživatelským prostředím, které je vyvedeno ve slušivém grafickém kabátku v přírodních barvách. Nespornou výhodou je, že je nabízena zdarma.

CO TO TU KVETE?

Nechtěli jste někdy vědět jak se jmenuje květ, který jste právě zahlédli v parku? Aplikace Co to tu kvete? vám s tím pomůže. Zadejte barvu květu, lokalitu a počet okvětních lístků a z množství květin vám zůstanou tak dva tucty. Prolistujte seznam a vyberte tu co se nejvíce podobá. Přečtete si něco o ní a budete zas o něco chytrější. Aplikace nabízí více než 600 květin.

Internetové připojení je nezbytné pro fungování aplikace!

Názvy květů a taxonomie jsou v češtině. Detailní informace o květinách jsou dostupné pouze v angličtině, do češtiny překládá Google Translate přímo z aplikace.

FOREST: STAY FOCUSED

V době chytrých telefonů a neustálého spěchu je těžké se odtrhnout od technologií a užít si nerušeného klidu. Bez telefonu. Bez shonu. Paradoxně vám v tom může pomoci mobilní aplikace. Pomůže vám nevidět se stále na svůj telefon a zaměřit se v klidu na jiné, důležitější záležitosti.

Jak aplikace Forest: Stay Focused neboli pěstování stromů - funguje? Zapnete aplikaci a zasaďte strom, který má určitý čas na to, aby vyrostl do své konečné velikosti. Někdy strom roste půl hodiny, jindy delší dobu. Vtip je v tom, že pokud zasaďte strom, a v čase, kdy roste, odejdete na delší dobu z aplikace (třeba proto, že jdete odpovídat na Facebook), strom zemře. Pokud tedy chcete mít vzrostlý a krásný les, je potřeba obětovat čas na mobilním zařízení něčemu jinému. Nejlépe času s přáteli, rodinou nebo učením na zkoušky.

Ekokalendář

4. 4. – 8. 5.

Motýli ve skleníku Fata morgana

Motýli jsou asi nejobdivovanější skupinou hmyzu. Vydejte se do skleníku Fata Morgana a spatřete jejich krásu na vlastní oči.

5. 4.

Jak beránek o rouno přišel

Přijďte se podívat do Toulcova dvora, jak paní stříhačka zručně vytváří ovečkám jarní sestřih. Co vás čeká dále? Hlazení oveček, návštěva ovčína, setkání s jehňátky, povídání o vlně a vyrábění papírového beránka.

19. 4.

Den Země v ekocentru Prales

Nově otevřené středisko ekologické výchovy Lesů hl. m. Prahy, které nese název PRALES, bude ve spolupráci s městskou částí Praha 19 - Kbely organizovat akci s názvem Den Země, v rámci které se veřejnost bude moci seznámit s aktivitami ekocentra.

10. 5.

Den ptačího tahu

Výcházka po pražské zoo, pozorování ptáků a jejich určování podle hlasů, povídání o ptačích migracích.

13. 5.

Do lesa s lesníkem

V rámci Týdne lesů 2017 pořádají Lesy hl. m. Prahy procházku Chuchelským hájem s několika zastaveními, na kterých účastníci zjistí, jak dlouhá je cesta od malinkého semínka přes dospělý strom až k báječnému materiálu, kterým je dřevo.

19. 5.

Bonsaje v Botanické zahradě Praha

Oblíbená výstava bonsajů bude netradičně pod širým nebem na pozadí kvetoucí Japonské zahrady. K vidění budou desítky bonsajů nejen ze sbírek botanické zahrady, ale i od dalších významných českých i zahraničních pěstitelů. Výstavu doprovodí bohatý program s ukázkou japonských tradic.

20. 5. – 21. 10.

Dům zaniklých řemesel v Dolní Vidimi

Zkusit si lze: předení vlny z česance, stloukání másla, výrobu provazů, pečení housek, pečení chleba, drátování, pečení bramborových placěk na tálech, praní na vašce. Pro děti jsou připraveny hry, kvízy a hádanky.

21. 5.

Výcházka s entomologem

Procházka po pražské zoo – určování hmyzu, ukázka smýkání nebo práce s určovacím klíčem.

Hledání jara

O druhém dubnovém víkendu 7. – 9. dubna 2017 se můžete zapojit do celostátní akce "Hledání jara", kdy se v přírodě pátrá po těchto příznamech:

- kvete podběl,
- létají čmeláci
- lidé se sluní.

Výsledky vašeho pátrání můžete zasílat poštou, emailem, nebo skrze webový formulář, vše do 30. 4. 2017. Zda u nás jaro bylo či ne, se dozvíte na stránkách projektu 9. 5. 2017.

Akci pořádají Mladí ochránci přírody, z.s.

Foto: www.pixabay.com

Příroda chrání před povodněmi i suchem, obohacuje i inspiruje. Vyfoťte to a své úlovky pošlete do fotosoutěže NATURE@work

Zachyťte na fotografii, čím vás příroda obohacuje, a přihlaste se do soutěže NATURE@work, kterou každoročně pořádá Evropská agentura pro životní prostředí (EEA). Tématem letošního ročníku soutěže je vliv přírody a přihlásit se může každý občan EU starší 18 let. Cílem soutěže je upozornit na roli, jakou v našem životě hraje příroda. Ta nám poskytuje např. čistý vzduch a pitnou vodu, oblečení, potraviny a materiály pro stavbu obydlí. Mezi další velmi významné přínosy patří například role přírody při zmírňování dopadů změny klimatu.

Cílem každoročně pořádané fotografické soutěže agentury EEA je zaměřit se nad různými otázkami z oblasti životního prostředí. Tématem letošního ročníku soutěže je vliv přírody. Věděli jste, že zelené plochy ve městech a jejich okolí pomáhají chránit naše domovy před povodněmi, protože vstřebávají nadbytečnou vodu ze záplav? Nebo že stromy a městské parky pomáhají během veder snižovat teploty v městských oblastech? Příroda je díky své nezpochybnitelné kráse a bohaté rozmanitosti také zdrojem inspirace – nejenom v umění, ale i při navrhování některých strojů, domů a mnohých inovačních řešení.

Fotografické soutěže NATURE@work se mohou zúčastnit všichni občané EU starší 18 let. Přihlásit se mohou s fotografiemi k některému z těchto tří témat:

1. **NATUREprovides (PŘÍRODA poskytuje):** Dokážete na fotografii zachytit, čím nás příroda obohacuje a co z toho je pro vás nejcennější?
2. **NATUREprotects (PŘÍRODA chrání):** Všimli jste si, jak vás okolní příroda – na venkově nebo ve městě – chrání?
3. **NATUREinspires (PŘÍRODA inspiruje):** Objevili jste ve vašem okolí nějaký výsledek lidské činnosti inspirovaný přírodou?

Vítězové jednotlivých kategorií obdrží finanční odměnu ve výši 1000 eur, přičemž 500 eur je připraveno na Cenu veřejné volby a Cenu mládeže. Své fotografie můžete zasílat až do 15. srpna 2017. Všechny příspěvky mohou být používány agenturou EEA a jejími partnery v celé Evropě. Více informací o tom, jak se do soutěže přihlásit, a její pravidla najdete na tomto odkazu.

Vítěze loňské fotografické soutěže 'My City' najdete [zde](#).

EKOLOGICKÉ CENTRUM KRALUPY N./VLTAVOU

Jsmo tu pro vás již od r. 2006

Volejte zdarma
ZELENOU LINKU

800 100 584

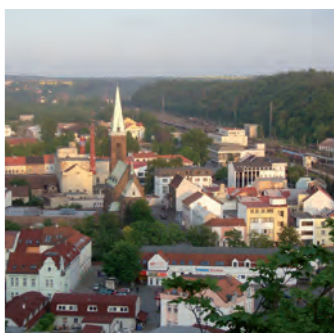

Monitoring znečištění ovzduší

Aktuální informace o kvalitě ovzduší
Informace o nestandardních událostech v průmyslu
Provoz bezplatné linky

Osvětová činnost

EKOporadenská činnost
Výukové programy pro školy
Akce pro veřejnost
Pomoc při vyřizování stížností

Kde nás najdete

Palackého náměstí 6,
278 01 Kralupy n./ Vltavou
Tel.: 727 808 644
Návštěvní doba:
Po - Pá: 8 - 18 hod.

www.eckralupy.cz

ekoporadna@eckralupy.cz

